

การบริหารสถานศึกษาตามแนวทางการกระจายอำนาจการบริหาร
ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนวังสามหมอ 2
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศุวธานี เขต 2
DECENTRALIZED ADMINISTRATION APPROACH
OF SCHOOLS IN WANGSAMMOR NETWORK GROUP 2
UNDER UDONTHANI EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 2

คงศิลป์ เครื่องประดับ

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับและเปรียบเทียบการบริหารสถานศึกษาตามแนวทางการกระจายอำนาจการบริหารของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนวังสามหมอ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศุวธานี เขต 2

กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัยเป็นผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้างานบริหาร และประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 44 คน ในกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนวังสามหมอ 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศุวธานี เขต 2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถาม (Questionnaire) เกี่ยวกับการกระจายอำนาจการบริหารของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนวังสามหมอ 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศุวธานี เขต 2 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่, ค่าร้อยละ, ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ การวิเคราะห์ความแปรปรวน

ผลการวิจัยพบว่า

1. สถานศึกษาขั้นพื้นฐานในกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนวังสามหมอ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศุวธานี เขต 2 มีการบริหารจัดการตามแนวทางการกระจายอำนาจการบริหารของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานอยู่ในระดั้มาก โดยเรียงการบริหารจัดการมากไปหาน้อยได้ดังนี้ 1) ด้านการบริหารงานทั่วไป 2) ด้านการบริหารงานบุคคล 3) ด้านการบริหารงานงบประมาณ และ 4) ด้านการบริหารงานวิชาการ

2. ผลการเปรียบเทียบการบริหารสถานศึกษาตามแนวทางการกระจายอำนาจการบริหาร จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ วุฒิการศึกษา และขนาดของสถานศึกษา พบว่า การกระจายอำนาจการบริหาร ในสถานภาพตำแหน่งหน้าที่ ด้านระดับการศึกษา แต่ด้านขนาดสถานศึกษา มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อพิจารณาในด้านการกระจายอำนาจการบริหารพบว่า ด้านการบริหารงบประมาณไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

Abstract

The purpose of this research were to study of decentralized administration approach of school in Wangsammor Network Group 2, under Udonthani Educational Service Area Office 2.

The population in the study was school executive, Head of Administrator office and committee of school totally, 44 person in Wangsammor Network Group 2. The research instrument was a questionnaire about decentralization administration and the administration studies of foundation school. The data were analyzed by frequency, percentage, mean, standard deviation and One-way analysis of variance.

Results of the study were the following

1. The decentralization administration approach of school was holistically at a high level. By arrange mean from high to low were as follows 1) administrative in general 2)the personnel administration, 3) the budgets administration, and 4) the academic administration.

2. Comparative study of management education under the decentralized management approach. By position, education level, school size,found that the distribution of power and status, the position and education level did not differ statistically significant at the .05 level in the size of the school. when considering the distribution of power and found that no significant difference statistically significant at the .05 level in an administrative budget.

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2540 ได้กำหนดให้มีกฎหมายเกี่ยวกับการศึกษาแห่งชาติ (มาตรา 8) เพื่อเป็นกฎหมายแม่บทในการบริหารจัดการศึกษาอบรม จึงได้ตราเป็นพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ขึ้นและมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 20 สิงหาคม 2542 เป็นต้นมา ถือว่าเป็นประวัติศาสตร์การเปลี่ยนแปลงครั้งสำคัญของการศึกษาและกระบวนการจัดการเรียนการสอน ส่งผลให้เกิดการปฏิรูปการศึกษา ปรับรื้อระบบโครงสร้าง การบริหารจัดการทั้งระดับหน่วยงานที่กำหนดนโยบายและหน่วยงานที่ทำหน้าที่ฝ่ายปฏิบัติตลอดจนปรับรื้อโครงสร้างของหลักสูตรและการจัดการกระบวนการเรียนการสอน

ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 หมวด 3 มาตรา 15 ได้กำหนดระบบการศึกษาออกเป็น 3 รูปแบบ คือ การศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัยและให้สถานศึกษาจัดการศึกษาในรูปแบบใดรูปแบบหนึ่งหรือทั้งสามรูปแบบก็ได้ ฉะนั้นสถานศึกษาถือเป็นหน่วยงานของการให้การศึกษาเป็นหน่วยของการเปลี่ยนแปลงในสังคมจะต้องดำเนินการ โดยร่วมมือกับประชาชนในสังคมให้มีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงและพัฒนาให้ดีขึ้น มีความยุติธรรมและความเสมอภาคโดยทั่วถึง สร้างความเข้มแข็งให้กับคนในระดับปัจเจกบุคคล ครอบครัว ชุมชน สังคมและประเทศชาติ ตามเนื้อหาสาระและความมุ่งหมายของการจัดการศึกษาที่ได้กำหนดเอาไว้เป็นจุดหมายปลายทาง

ต่อมาพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 มาตรา 39 กำหนดให้กระทรวงศึกษาธิการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาทั้งด้านวิชาการงบประมาณการบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไป ไปยังคณะกรรมการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาโดยตรงการกระจายอำนาจดังกล่าวจะทำให้สถานศึกษามีความคล่องตัว มีอิสระในการบริหารจัดการ ตามหลักของการบริหารจัดการโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (School Based Management : SBM) ซึ่งคาดหวังว่าจะเป็นการสร้างความเข้มแข็งให้กับสถานศึกษาสามารถจัดการศึกษา ได้อย่างมีคุณภาพดีมาตรฐาน และสามารถพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

การกระจายอำนาจ คือ การบริหารจัดการบ้านเมืองของรัฐ ในระบอบประชาธิปไตยโดยลดบทบาทของรัฐ ในการบริหารราชการส่วนกลาง (รวมส่วนภูมิภาค ซึ่งเป็นตัวแทนของการบริหารราชการส่วนกลางด้วย) ให้เหลือแต่ภารกิจหลักที่ต้องทำเท่าที่จำเป็น และเพิ่มบทบาทให้แก่อนายกรัฐมนตรีดำเนินการแทนตามขอบข่ายและภารกิจที่กฎหมายกำหนด

กฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการกระจายอำนาจการบริหาร พ.ศ.2550 ซึ่งออกตามความในมาตรา 5 และมาตรา 39 วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 กำหนดให้กระทรวงศึกษาธิการ หรือเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานพิจารณาดำเนินการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาไปยังคณะกรรมการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษาในอำนาจหน้าที่ของตน ในขอบข่ายและภารกิจ 4 ด้านดังต่อไปนี้

1. ด้านการบริหารงานวิชาการ ได้แก่ การทำและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การวัดผลประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ การนิเทศการศึกษา การแนะแนว การศึกษา การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา การส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชน การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่น การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร ห น ั ว ย ั ง าน และ ส ถาน ั บ ั น อื่ น ที่จัดการศึกษา

2. ด้านการบริหารงานงบประมาณ ได้แก่ การจัดทำ และเสนอของบประมาณ การจัดสรรงบประมาณ การตรวจสอบติดตามประเมินผล และรายงานผลการใช้เงิน และผลการดำเนินงาน การระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา การบริหารการเงิน การบริหารบัญชี การบริหารพัสดุและสินทรัพย์

3. ด้านการบริหารงานบุคคล ได้แก่ การวางแผนอัตรากำลัง การย้ายข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา การดำเนินการพิจารณาความดีความชอบ การลาทุกประเภท การดำเนินการทางวินัย และการลงโทษ การสั่งพักราชการ และการสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อนการรายงานการดำเนินการทางวินัยและการลงโทษ การอุทธรณ์และการร้องทุกข์ การออกจากราชการ การพัฒนาบุคลากร และการบริหารลูกจ้างและพนักงานราชการ

4. ด้านการบริหารงานทั่วไป ได้แก่ การดำเนินงานเลขานุการของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน านพัฒนา ระบบและเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศ การประสานและพัฒนาเครือข่ายการศึกษา การจัดการระบบการบริหารและพัฒนาองค์กร งานเทคโนโลยีสารสนเทศ การส่งเสริมสนับสนุนด้านวิชาการงบประมาณ บุคลากรและบริหารทั่วไป การดูแลอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อมการจัดทำสำมะโนผู้เรียน การรับนักเรียน การส่งเสริมและประสานงานการศึกษาให้กับการศึกษานอกระบบและตามอัธยาศัย การระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา งานส่งเสริมงานกิจการนักเรียน การประชาสัมพันธ์งานการศึกษา งานส่งเสริมสนับสนุนและประสานงานการศึกษาของบุคลากร ชุมชน องค์กรหน่วยงานและสถาบันสังคมอื่น ที่จัดการศึกษางานประสานราชการกับเขตพื้นที่การศึกษาและหน่วยงานอื่น การจัดการระบบควบคุมในหน่วยงาน งานบริการสาธารณะ

การกระจายอำนาจการบริหารตามเจตนารมณ์แห่งพระราชบัญญัติการศึกษา พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 กฎกระทรวงและประกาศสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่บัญญัติให้กระทรวงศึกษาธิการและสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานดำเนินการกระจายอำนาจบริหารให้แก่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาโดยตรงในขอบข่ายและภารกิจงาน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการบริหารงานวิชาการ ด้านการบริหารงานงบประมาณ ด้านการบริหารบุคคล ด้านการบริหารทั่วไป นั้น ถือได้ว่าเป็นการพัฒนาให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษามีความเป็นอิสระ ความคล่องตัวและสามารถรับผิดชอบในการดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพ และสอดคล้องกับกฎหมาย กฎ ระเบียบ ประกาศ หรือมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวกับการกระจายอำนาจจากการสำรวจงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารสถานศึกษาตามแนวทางการกระจายอำนาจการบริหารของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนวังสามหมอ 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุดรธานี เขต 2 พบว่า มีผู้สนใจทำการวิจัยอยู่หลายด้านด้วยกัน เช่น

การวิจัยรูปแบบการมีส่วนร่วมของชุมชนในการ บริหารและจัดการศึกษาภายใต้โครงสร้างการกระจายอำนาจการบริหาร การศึกษาเขตการศึกษา 9 ขอนแก่น (ชัญญา อภิบาลกุล.2545 ไม่ปรากฏเลขหน้า)

การศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคลของผู้บริหารสถานศึกษา ในกลุ่มเครือข่าย โรงเรียนวังสามหมอ 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุดรธานีเขต 2 (เด่นพงษ์ ดาวชวาระ. 2548: ไม่ปรากฏเลขหน้า)

การปฏิบัติตามนโยบายกระจายอำนาจการบริหารจัดการตามแนวปฏิรูปการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจันทบุรี (พิทยุตม กงกุล. 2547: ไม่ปรากฏเลขหน้า)

การศึกษาการดำเนินการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคลสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุดรธานี เขต 3 (สมนึก มุงคุณแสน. 2549: ไม่ปรากฏเลขหน้า)

การศึกษาความพร อมในการบริหารโดยใช้ โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดสมุทรสงครามเป็นต้น สุนิจา ทักษาศรั. 2546: ไม่ปรากฏเลขหน้า)

นอกจากนั้น การศึกษาการบริหารสถานศึกษาตามแนวทางการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษามีสาระสำคัญ คือ เป็นการศึกษาระดับของการบริหารสถานศึกษาตามนโยบายและแนวทางการกระจายอำนาจการบริหารของสถานศึกษาที่จัดการศึกษา ขั้นพื้นฐานซึ่งสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ว่ามีการดำเนินการบริหารและการจัดการศึกษาอยู่ในระดับมากน้อยเพียงใด ตามเจตนารมณ์แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 กฎกระทรวงศึกษาธิการ เรื่องกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการกระจายอำนาจการบริหาร พ.ศ. 2550 และประกาศสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เรื่องการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาของ เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานไปยัง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2550

อย่างไรก็ตาม ข้อค้นพบดังกล่าวยังไม่กล่าวถึงการบริหารสถานศึกษาตามแนวทางการกระจายอำนาจการบริหารของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนวังสามหมอ 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุดรธานี เขต 2 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกระทรวงศึกษาธิการ ตามแนวคิดของผู้บริหาร หัวหน้างาน ประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่มีวุฒิการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี ปริญญาตรี ต่ำกว่าปริญญาตรี และตามขนาดของสถานศึกษา ซึ่งแบ่งเป็น 3 ขนาด คือ สถานศึกษาขนาดเล็ก สถานศึกษาขนาดกลาง และสถานศึกษาขนาดใหญ่

จากสภาพการณ์ดังกล่าว จึงสมควรที่จะศึกษาการบริหารสถานศึกษาตามแนวทางการกระจายอำนาจการบริหารของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนวังสามหมอ 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุดรธานี เขต 2 เพื่อใช้เป็นข้อมูลสารสนเทศสำหรับการพัฒนาการบริหารสถานศึกษา และเพิ่มประสิทธิภาพของการบริหารสถานศึกษาตามแนวทางการกระจายอำนาจการบริหารของสถานศึกษาในสังกัดกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนวังสามหมอ 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุดรธานี เขต 2 ตามเจตนารมณ์แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 กฎกระทรวงศึกษาธิการ เรื่องกำหนดหลักเกณฑ์ และวิธีการกระจายอำนาจการบริหาร พ.ศ. 2550 และประกาศสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เรื่องการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาของเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานไปยังคณะกรรมการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2550 ต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการบริหารสถานศึกษาตามแนวทางการกระจายอำนาจการบริหารของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนวังสามหมอ 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุดรธานี เขต 2

2. เพื่อเปรียบเทียบการบริหารสถานศึกษาตามแนวทางการกระจายอำนาจการบริหารของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนวังสามหมอ 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุดรธานี เขต 2 โดยจำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ วุฒิการศึกษา และขนาดของสถานศึกษา

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาภายในกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนวังสามหมอ 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุกดาหารเขต 2 ประกอบด้วยผู้บริหารสถานศึกษาจำนวน 9 คน ครูหัวหน้างานบริหารทั้ง 4 ด้าน จำนวน 28 คน และประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 7 คน รวมทั้งสิ้นจำนวน 44 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็น แบบสอบถาม (Questionnaire) ซึ่งได้พัฒนามาจากแบบสอบถามของ พิทยุตม์ กงกุล (2547: แบบสอบถาม) ซึ่งแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ ตำแหน่งหน้าที่ วุฒิการศึกษา และขนาดของสถานศึกษา

ตอนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับระดับการบริหารสถานศึกษาตามแนวทางการกระจายอำนาจการบริหารของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนวังสามหมอ 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุกดาหารเขต 2 จำนวน 40 ข้อ ตามขอบข่ายของภารกิจงาน 4 ด้าน ดังนี้ 1) ด้านการบริหารงานวิชาการ 2) ด้านการบริหารงานงบประมาณ 3) ด้านการบริหารงานบุคคล 4) ด้านการบริหารทั่วไป ซึ่งเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) โดยมีระดับการบริหารจัดการ 5 ระดับ

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามที่มีตามสมบูรณ์ โดยผู้วิจัยใช้เครื่องคอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูปดำเนินการวิเคราะห์ ดังนี้

1. ตรวจสอบความสมบูรณ์ จากแบบสอบถามทุกฉบับ
2. จำแนกแบบสอบถามตามลักษณะของตัวแปร คือผู้บริหารหัวหน้างานบริหารและประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

ทำการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามที่ตรวจสอบความสมบูรณ์แล้วด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) ในการอธิบายข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ในการอธิบายระดับการบริหารสถานศึกษาตามแนวทางการกระจายอำนาจการบริหารของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนวังสามหมอ 2

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการศึกษการบริหารสถานศึกษาตามแนวทางการกระจายอำนาจการบริหารของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนวังสามหมอ 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุกดาหารเขต 2 พบว่า การบริหารสถานศึกษาตามแนวทางการกระจายอำนาจการบริหารของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีค่าการแปลผลในภาพรวมทุกด้านอยู่ในระดับมาก การบริหารสถานศึกษาตามแนวทางการกระจายอำนาจการบริหารของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยเรียงตามลำดับได้ ดังนี้มากที่สุด คือ การกระจายอำนาจการบริหารด้านการบริหารทั่วไป รองลงมา คือการกระจายอำนาจการบริหารด้านการบริหารงานบุคคล การกระจายอำนาจการบริหารด้านการบริหารงบประมาณ และการกระจายอำนาจการบริหารด้านการบริหารงานวิชาการ

2. ผลการศึกษการบริหารสถานศึกษาตามแนวทางการกระจายอำนาจการบริหารของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนวังสามหมอ 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุกดาหารเขต 2 จำแนกตามสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า

2.1 ผู้บริหารมีความคิดเห็นในการบริหารสถานศึกษาตามแนวทางการกระจายอำนาจการบริหารของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการบริหารทั่วไปด้านการบริหารงานงบประมาณ ด้านการบริหารงานวิชาการ ด้านการบริหารงานบุคคล อยู่ในระดับมาก เช่นเดียวกับครูหัวหน้างานบริหาร และประธานคณะกรรมการสถานศึกษา

2.2 ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีวุฒิการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรีมีความคิดเห็นในการบริหารสถานศึกษาตามแนวทางการกระจายอำนาจการบริหารของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการบริหารทั่วไป ด้านการบริหารงานบุคคลด้านการบริหารงานงบประมาณ ด้านการบริหารวิชาการ อยู่ในระดับมาก เช่นเดียวกับผู้ตอบแบบสอบถามที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี และผู้ตอบแบบสอบถามที่มีวุฒิการศึกษาระดับสูงกว่าปริญญาตรี

2.3 ผู้ตอบแบบสอบถามที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดเล็กมีความคิดเห็นในการบริหารสถานศึกษาตามแนวทางการกระจายอำนาจการบริหารของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานด้านการบริหารทั่วไป ด้านการบริหารงานงบประมาณด้านการบริหารงานบุคคล

ด้านการบริหารงานวิชาการ อยู่ในระดับมาก เช่นเดียวกับผู้ตอบแบบสอบถามที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดกลาง และผู้ตอบแบบสอบถามที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดใหญ่

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัย เรื่องการบริหารสถานศึกษาตามแนวทางการกระจายอำนาจการบริหารของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนวังสามหมอ 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุกดาหาร เขต 2 มีข้อควรอภิปรายดังต่อไปนี้

1. ผู้ตอบแบบสอบถาม เรื่องการบริหารสถานศึกษาตามแนวทางการกระจายอำนาจการบริหารของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนวังสามหมอ 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุกดาหาร เขต 2 กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการศึกษา คือ หัวหน้างานบริหาร ผู้บริหารสถานศึกษา และประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและมีวุฒิการศึกษา สูงกว่าปริญญาตรี ปริญญาตรี และต่ำกว่าปริญญาตรี ซึ่งปฏิบัติหน้าที่ในสถานศึกษาขนาดกลาง ขนาดใหญ่ และขนาดเล็กโดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย

2. การบริหารสถานศึกษาตามแนวทางการกระจายอำนาจการบริหารของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนวังสามหมอ 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุกดาหาร เขต 2 มีระดับการบริหารสถานศึกษาตามแนวทางการกระจายอำนาจการบริหารของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโดยภาพรวมมีการบริหารจัดการอยู่ในระดับมากทุกด้านโดยเรียงลำดับการบริหารจัดการจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ด้านที่มากที่สุด คือ การกระจายอำนาจการบริหารด้านบริหารทั่วไป รองลงมาคือการกระจายอำนาจการบริหารด้านการบริหารงานบุคคล การกระจายอำนาจการบริหารด้านการบริหารงบประมาณ การกระจายอำนาจการบริหารด้านการบริหารงานวิชาการ ที่เป็นเช่นนี้เพราะเนื่องจากว่า กระทรวงศึกษาธิการ โดยดำเนินการตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ในมาตรา 39 โดยการทำการปฏิรูปทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ การบริหารงานวิชาการ การบริหารงานงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไปโดยที่กระทรวงศึกษาธิการได้ออก กฎกระทรวง กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา พ.ศ. 2550 และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้ออกประกาศเรื่องการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา ของเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานไปยังคณะกรรมการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2550 เพื่อให้มีการดำเนินการบริหารจัดการของสถานศึกษา เป็นไปอย่างถูกต้องรวดเร็ว คล่องตัว และมีอิสระ ทั้งนี้จำเป็นที่ทุกฝ่ายต้องศึกษาเป้าหมายให้ชัดเจนและนำไปปฏิบัติให้สอดคล้องกับผู้ร่วมงานในระดับปฏิบัติการ เพื่อให้เป็นการพัฒนาเด็กและเยาวชนของประเทศชาติ ซึ่งสอดคล้องกับ สถาบันราชภัฏพิบูลสงคราม (2545ก: บทสรุป) ได้รายงานประเมินผลโครงการนำร่องปฏิรูปการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาระบบบริหาร เขตพื้นที่นำร่องปฏิรูปการศึกษาพิษณุโลกเขต 1 พบว่า สภาพก่อนมีการนำร่องที่มีการดำเนินงานด้านบริหารทั่วไประดับมาก และภารกิจด้านการบริหารงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล ด้านการบริหารวิชาการดำเนินการระดับปานกลาง หลังจากมีการดำเนินโครงการนำร่อง ได้มีการดำเนินงานในทุกภารกิจในระดับมาก และมีความก้าวหน้าทุกภารกิจ และสอดคล้องกับ พิทยุตม์ กงกุล (2547: บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การปฏิบัติตามนโยบายกระจายอำนาจการบริหารจัดการตามแนวปฏิรูปการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจันทบุรี พบว่า

1. สถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจันทบุรี มีการปฏิบัติตามนโยบายกระจายอำนาจการบริหารจัดการตามแนวปฏิรูปการศึกษาอยู่ในระดับมาก
2. เปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติตามนโยบายกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาตามแนวปฏิรูปการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามทัศนคติของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามองค์ประกอบของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 แต่ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติเมื่อจำแนกตามขนาดของสถานศึกษา
3. ปัญหาที่คาดว่าจะเกิดขึ้น ได้แก่ การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การสรรหาและบรรจุแต่งตั้งบุคลากร การจัดสรรงบประมาณ และข้อเสนอแนะที่สำคัญ ได้แก่ การวางแผนอัตรากำลังและการกำหนดตำแหน่ง การจัดทำและเสนอของบประมาณ และการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่ารัฐให้สถานศึกษาเป็นนิติบุคคลโดยได้บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 ในมาตรา 35 และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2545 ซึ่งให้มีการจัดระบบโครงสร้างและกระบวนการจัดการศึกษาของไทยมีเอกภาพเชิงนโยบายและมีความหลากหลายในการปฏิบัติ มีการกระจายอำนาจไปสู่เขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษาใน มาตรา 39 ที่ว่า ให้กระทรวงกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา ทั้งด้านการบริหารงานวิชาการ การบริหารงานงบประมาณการบริหารงานบุคคลและการบริหารทั่วไปไปยังคณะกรรมการและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาโดยตรงการกระจายอำนาจดังกล่าวจะทำให้สถานศึกษาที่มีความคล่องตัว มีอิสระ ในการบริหารจัดการตามหลักการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (School Based Management : SBM) ซึ่งจะเป็นการสร้างรากฐาน และความสัมพันธ์ให้กับสถานศึกษาทำให้สามารถจัดการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพได้มาตรฐาน และสามารถพัฒนาได้อย่างต่อเนื่องต่อไป

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

- 1.1 ควรให้สถานศึกษาเป็นนิติบุคคลเพื่อให้สถานศึกษา เกิดความคล่องตัวและมีอิสระในการบริหารจัดการ
- 1.2 ควรให้สถานศึกษาใช้หลักการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน
- 1.3 ควรกำหนดนโยบายและแผนงานให้ชัดเจน เกี่ยวกับแนวทางการกระจายอำนาจการบริหารของสถานศึกษาชั้น

พื้นฐาน

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

- 2.1 ควรมีการวิจัยเชิงคุณภาพเกี่ยวกับแนวทางการกระจายอำนาจการบริหารของสถานศึกษาชั้นพื้นฐานในกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนวังสามหมอ 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศุวธานี เขต 2
- 2.2 ควรมีการทำวิจัยเกี่ยวกับแนวทางการกระจายอำนาจการบริหารของสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน ในระดับเขตพื้นที่การศึกษาและระดับสูงขึ้นไป เพื่อจะได้ภาพรวมที่กว้างขึ้นและสามารถนำไปใช้แก้ปัญหาในเชิงนโยบายได้ชัดเจนขึ้น

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). **คู่มือการบริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคล**. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.
- _____. (2546). **คู่มือการสรรหาและการเลือกคณะกรรมการสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- _____. (2546). **คู่มือส่งเสริมการบริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคล** กรุงเทพฯ: สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ.
- _____. (2546). **พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 และกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการ**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์
- จิรพร เตียวิรัตน์. (2546). **การศึกษาปัญหาและแนวทางการแก้ปัญหาการบริหารงานวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาในสหวิทยาเขตกรุงเทพมหานคร กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา)**. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา. ถ่ายเอกสาร.
- ชญญา อภิบาลกุล. (2545). **รายงานการวิจัยเรื่องรูปแบบการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารและจัดการศึกษาภายใต้โครงสร้างการกระจายอำนาจการบริหารการศึกษาเขตการศึกษา 9**. ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- เด่นพงษ์ ดาวชวะ. (2548). **การศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาชั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคล ของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มเครือข่ายวังสามหมอ 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศุวธานี เขต 2**. ศึกษาค้นคว้าอิสระ ศษ.ม.(การบริหารการศึกษา). อุตรธานี: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชธานี วิทยาเขตอุตรธานี. ถ่ายเอกสาร.
- ถวิล เกื้อกุลวงศ์. (2530). **ทฤษฎีวิจัยและการปฏิบัติการบริหารการศึกษาสมัยใหม่**. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ธร สุนทรายุทธ. (ม.ป.ป.). **หลักการและทฤษฎีการบริหารการศึกษา**. กรุงเทพฯ: เนติการพิมพ์.
- นรา สมประสงค์. (2538). **การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยทางการบริหารการศึกษา.ประมวลสารชุดวิชาวิทยานิพนธ์ 2 หน่วยที่ 5** หน้า 5 – 19. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2543). **การวิจัยเบื้องต้น**. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- ปกรณ ศรีดอนไผ่. (ม.ป.ป.). **การบริหารการศึกษา**. นครปฐม: สถาบันพัฒนาผู้บริหารการศึกษากระทรวงศึกษาธิการ.
- พิณสุดา สิริธรรณี. (2540). **การปฏิรูปการศึกษาของประเทศไทยแลนด์**. กรุงเทพฯ: เซเวนพรีนติ้งกรุ๊ป.
- _____. (2541). **การกระจายอำนาจการบริหารการศึกษา**. กรุงเทพฯ: เซเวนพรีนติ้งกรุ๊ป.
- พิทยุตม์ กงกุล (2547). **การปฏิบัติตามนโยบายกระจายอำนาจการบริหารจัดการตามแนวปฏิรูปการศึกษาของสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานนทบุรีวิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (การบริหารการศึกษา)**. นนทบุรี: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. ถ่ายเอกสาร.
- มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช (2526). **เอกสารประกอบชุดวิชาหลักและระบบบริหารการศึกษาหน่วยที่ 1-5**. กรุงเทพฯ: อมรินทร์การพิมพ์.
- _____. (2526). **เอกสารประกอบชุดวิชาการวิจัยการบริหารการศึกษา หน่วยที่ 8-9**. กรุงเทพฯ: อมรินทร์การพิมพ์
- รุ่งเรือง สุขากิรมย์. (2544, เมษายน). **ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการนำนโยบายปฏิรูปการศึกษาไปปฏิบัติในระดับสถานศึกษา** ประสพการณ์นานาประเทศ. วารสารวิชาการ. 4(4): 8-14.
- เรณู คุปต์เข็ญ และสุดใจ สะอาดยิ่ง. (2548). **รายงานการวิจัยเรื่องพัฒนากระบวนการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาจากกระทรวงศึกษาธิการไปยังเขตพื้นที่การศึกษา**. ขอนแก่น: สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ.

- สถาบันราชภัฏพิบูลสงคราม. (2545 ก). รายงานผลการประเมินภายนอกโครงการนำร่องปฏิรูปการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา
กระทรวงศึกษาธิการ เขตพื้นที่นำร่องปฏิรูปการศึกษาพิษณุโลก เขต 1. กรุงเทพฯ: คณะกรรมการประเมินผล.
- _____. (2545 ข). รายงานผลการประเมินภายนอกโครงการนำร่องปฏิรูปการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา
กระทรวงศึกษาธิการ เขตพื้นที่นำร่องปฏิรูปการศึกษาพิษณุโลก
เขต 2. กรุงเทพฯ: คณะกรรมการประเมินผล.
- _____. (2545 ค). รายงานผลการประเมินภายนอกโครงการนำร่องปฏิรูปการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา
กระทรวงศึกษาธิการ เขตพื้นที่นำร่องปฏิรูปการศึกษาพิษณุโลก
เขต 3. กรุงเทพฯ: คณะกรรมการประเมินผล.
- _____. (2545 ง). รายงานผลการประเมินภายนอกโครงการนำร่องปฏิรูปการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา
กระทรวงศึกษาธิการ เขตพื้นที่นำร่องปฏิรูปการศึกษาพิษณุโลก
เขต 4. กรุงเทพฯ: คณะกรรมการประเมินผล.
- สถาบันราชภัฏพิบูลสงคราม.(2545 จ). รายงานผลการประเมินภายนอกโครงการนำร่องปฏิรูปการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา
กระทรวงศึกษาธิการ เขตพื้นที่นำร่องปฏิรูปการศึกษาพิษณุโลก เขต 5. กรุงเทพฯ: คณะกรรมการประเมินผล.
- สถาบันราชภัฏอุบลราชธานี. (2545 ก). รายงานการประเมินภายนอกโครงการนำร่องปฏิรูปการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา
กระทรวงศึกษาธิการ เขตพื้นที่นำร่องปฏิรูปการศึกษอำนาจเจริญ เขต 1. กรุงเทพฯ: คณะกรรมการประเมินผล.
- _____. (2545 ข). รายงานการประเมินภายนอกโครงการนำร่องปฏิรูปการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ
เขตพื้นที่นำร่องปฏิรูปการศึกษอำนาจเจริญ เขต 2. กรุงเทพฯ: คณะกรรมการประเมินผล.
- สมนึก มุ่งคุณแสน. (2549). การดำเนินการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
อุดรธานี เขต 3. รายงานการศึกษาคิระ ศษ.ม.(การบริหารการศึกษา). ขอนแก่น: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
ถ่ายเอกสาร
- สมพงษ์ เกษมสิน. (2526). การบริหาร. พิมพ์ครั้งที่8. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- สมยศ นาวิการ. (2536). การบริหาร. กรุงเทพฯ: ดอกหญ้า.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2549). การสังเคราะห์รายงานวิจัย การกระจายอำนาจทางการศึกษาใน 8 ประเทศ. กรุงเทพฯ:
กระทรวงศึกษาธิการ
- สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. (2542). คู่มือการบริหารงานวิชาการโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา.
กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ.
- สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. (ม.ป.ป.). แนวทางการนำนโยบายปฏิรูปการศึกษาไปสู่การปฏิบัติ. กรุงเทพฯ: โรง
พิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2550). แนวทางการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาให้
คณะกรรมการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษาตามกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการกระจาย
อำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา พ.ศ. 2550. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2541). การปฏิรูปการศึกษาของสาธารณรัฐสิงคโปร์. กรุงเทพฯ: ทีพีพรินท์
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2542, มีนาคม). เส้นทางปฏิรูปการศึกษาไทย. ข่าว พ.ร.บ.ศึกษาแห่งชาติ. 1(2): 1-4.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักงานกฤษฎมนตรี.(2546). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติพุทธศักราช2542 และที่
แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช2545. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2545). แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 (พ.ศ.
2545-2549). กรุงเทพฯ: อรุณสาลาดพร้าว.
- สำนักงานปฏิรูปการศึกษา (2544). เขตพื้นที่การศึกษาสู่การปฏิบัติ. กรุงเทพฯ: พิมพ์ดี.
- สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. (2541). รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช2540. กรุงเทพฯ: อรุณสาลาดพร้าว.
- สุรพันธ์ ยันต์ทอง. (2526). การบริหารโรงเรียน นวัตกรรม : เทคนิค: ประสบการณ์. กรุงเทพฯ: กรมการฝึกหัดครู
กระทรวงศึกษาธิการ.
- สุนิจจา ทักษาศาสตร์. (2546). การศึกษาความพร้อมในการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัด
สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรสงคราม.วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย
สถาบันราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา ถ่ายเอกสาร.

- สุรสิทธิ์ กองเมืองปัก. (2549)การศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารโรงเรียนที่มีฐานะเป็นนิติบุคคล สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดนครราชสีมา.วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). นครราชสีมา: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย ราชภัฏนครราชสีมาถ่ายเอกสาร.
- เสริมศักดิ์ วิศาลาสนัน และคณะ. (2541). การกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- อัมพร เลิศณรงค์. (2545).ความต้องการและแนวทางการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการบริหารงานของโรงเรียนประถมศึกษา สถาบันราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา.วิทยานิพนธ์ ค.ม.(การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา ถ่ายเอกสาร.
- อุทัย บุญประเสริฐ. (2546). การบริหารจัดการสถานศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน หนังสือชุดปฏิรูปการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อุไร จงกลาง. (2548). การศึกษาสภาพและปัญหาการปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ด้านการบริหารจัดการของโรงเรียนแกนนำปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดนครราชสีมา.วิทยานิพนธ์ ค.ม.(การบริหารการศึกษา). นครราชสีมา: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมาถ่ายเอกสาร.
- Dondero, Grace Marie. (1993). School Based Management, Teachers' Decisional Participation Levels, School Effectiveness, and Job Satisfaction. **Dissertation Abstracts International**. 54-05A: 1607.
- Hessey,P.M.;& Blanchard , K.H. (1982). **Management of organizational behavior;Utilizing human resources**. New Jersey: Prentice – Hall.
- Minudin,O.B., (1987, January). The Role of the Secondary School Principalin Satan, Malaysia. **Dissertation Abstracts International**. 47(7): 2403-A.
- Owens , R.G.;& Stienhoff , C.R. (1976). **Administration change in schools**. New Jersey: Prentice – Hall.
- Padgett, N.L. (1981). A study of the control of school principals over selected personnel administration Function. **Dissertation Abstracts International**. 42 (06): 2417 – 4.
- Shaposka, Harry Melvin. (1997). **Community Involment Economic status, and The quality of school life :A multi-site case study of school districts in The Monvalley education consortium**. (Education Adiministration) Graduate school. Pennsylvania University of Pittsburgh.